

АСПЕКТИ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
26 ТРАВНЯ 2022 Р.

УДК 330(063)

A90

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол №1 від 31.01.2022 року)

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
М.І. Мальований – доктор економічних наук;
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

A90 **Аспекти** стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин, матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції. 26 травня 2022 р. Умань : 2022. 221с..

ISBN 978-966-304-263-3

Збірник містить доповіді викладачів та вчених, які були розглянуті на XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки», що відбулася 26 травня 2022 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Розраховано на аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

ISBN 978-966-304-263-3

**©Уманський національний
університет садівництва, 2022**

4. Законодавче регулювання страхової діяльності - бібліотека buklib.net. Головна - Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/24296/>
5. Що змінюється у страхуванні в умовах воєнного стану? European Business Association. *European Business Association*. URL: <https://eba.com.ua/shho-zminyuyetsya-u-strahuvanni-v-uovah-voyennogo-stanu/>
6. Економічна правда. Страхування під час війни. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/14/685760/>
7. Кількість страховиків в Україні у квітні 2022 року склала 145 компаній. *Фориншурер – страхування в Україні. Новості страхування. Рейтинг страхових компаній*. URL: <https://forinsurer.com/news/22/05/04/41232>
8. Стан фінансово-страхового сектору України та заходи НБУ щодо підтримки роботи у воєнний час. *Фориншурер – страхування в Україні. Новості страхування. Рейтинг страхових компаній*. URL: <https://forinsurer.com/news/22/03/03/40979>

РОЗВИТОК АГРОСТРАХУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Власюк С.А., к.е.н., доцент

Хомутовська Д.А., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Уманський національний університет садівництва

В сучасних умовах держава мобілізує усі свої можливі ресурси для перемоги над ворогом та відродження економіки. Одночасно, одним із першочергових завдань є забезпечення продовольчої безпеки країни. Від того, як пройде посівна компанія, залежить не лише продовольча безпека України, але й багатьох країн світу.

Україна входить до ТОП-5 світових експортерів продовольства, тому менше ніж за місяць весь світ відчув наслідки війни у нашій країні. Україна та росія спільно забезпечують 29% світового експорту пшениці, 19% світових поставок зерна кукурудзи та 80% світового експорту соняшникової олії. За даними Міністерства сільського господарства США, на Україну припадає 16% світового експорту кукурудзи (при цьому 30% імпорту кукурудзи до Китаю надходять з України), 12% експорту пшениці, 50% експорту соняшникової олії. Перебої з постачанням із регіону Чорного моря вплинули на загальну глобальну доступність продовольства [1].

Одним з найефективнішим способом уникнути ризик – є агрострахування, яке виступає як механізм управління сільськогосподарськими ризиками, які забезпечують часткову чи повну компенсацію суб'єктам. Агрострахування – добровільний вид страхування, а яким страховик відшкодовує фермеру збитки внаслідок загибелі майбутнього врожаю. Але якщо ще декілька місяців тому держава думала над тим, як застрахувати посіви озимих зернових від несприятливих погодних умов на період перезимівлі, закладала в бюджет додаткові видатки на держпідтримку

аграріїв у 2022 році, то зараз йдеться уже не про погоду, а про те, як забезпечити посівну в умовах, коли в Україні йде війна. Коли ворог мінує поля, коли люди і техніка знаходяться під постійною ворожою артилерією.

Переваги страхування врожаю сільськогосподарських культур і тварин:

- в разі часткової чи повної втрати врожаю можна компенсувати збитки за рахунок страхових виплат;
- страхування в сільському господарстві є відносно недорогим у порівнянні з іншими методами контролю ризиків;
- компенсація збитків дозволяє своєчасно розрахуватися з партнерами або постачальниками;
- агрострахування стимулює до використання сучасних технологій, надійних інструментів захисту врожаю;
- при виникненні страхового випадку агрострахування дозволяється повернути кредитні кошти за рахунок страхових виплат.

На даний час агрострахування – це найефективніший спосіб зберегти свій врожай.

Попри широкомасштабне вторгнення росії в Україну, яке триває вже понад 3 місяці, наші аграрії виходять в поля і розпочинають весняні роботи. Українські фермери завжди були справжніми воїнами, бо кожен сезон для них – це битва за врожай. Для цього аграрії мобілізували запаси насіння, добрив, дизельного пального, забезпечують трудові ресурси. Але якщо доведеться пересівати, то аграрії самостійно не справляться – не вистачить грошей на закупівлю ще однієї партії насіння, добрив, пального тощо. Тому для здійснення посівної у цих непростих умовах сільгоспвиробникам як ніколи раніше потрібна державна підтримка і страхування [2].

Не дивлячись на це, за даними Мінагрополітики, фермери почали сівбу ярих зернових у 21 області. На жаль, поки що неможливо провести посівну на площі 3,5 млн га сільськогосподарських земель, які тимчасово окуповані ворогом на півдні та сході України. У західних та центральних областях нашої країни відносно спокійно, тому аграрії цих регіонів зараз намагаються максимально використати свої можливості, щоб нагодувати Україну.

Уряд намагається виправити ситуацію та оперативно реагувати на виклики цієї посівної. Вже дозволено ввести в обіг бензин і дизельне паливо екологічних класів Євро-3 і Євро-4. Спрощено проходження митних процедур для постачання нафтопродуктів, скасовано акциз на пальне та знижено ставку ПДВ з 20 до 7%. Впроваджене кредитування аграріїв з обмеженням оброблюваних угідь до 10 тис. га, змінене оподаткування, згідно з яким хлібороби сплачуватимуть лише податок у розмірі 2% від обігу тощо.

Розглядаючи ефективний розвиток агрострахування необхідна всеохоплююча та неухильна участь держави в організації страхування, що може розкриватися у безпосередньому страхуванні ризиків – саме така форма страхування реалізується в Греції та на Кіпрі, а також шляхом підтримки недержавного приватного страхування – такі форми страхування подаються в Іспанії, США та Канаді.

У США постійно відбуваються природні катаклізми, які охоплюють великі території, і від них потерпає багато фермерів. Загальні збитки становлять дуже значні обсяги коштів. Наприклад, у 2018 році страхові виплати перевищили 6 млрд дол. «У США агостраховання допомагає підтримати фермерів, а також увесь ланцюжок від банків до дилерів. Це також поліпшує систему продовольчої безпеки, – наголосив Кент Ланклос. Цим ми також підтримуємо місцеву інфраструктуру та громади. Йдеться про підтримку інших бізнесів, які працюють на місцевому рівні. Багато кредиторів – банки, інші структури, кажуть, що придбання страхового полісу в агострахованні є необхідною передумовою в отриманні фінансування». До 1980 року система подібного страхування у США, за інформацією Кента Ланклоса, була винятково державною справою. Потім до федеральної програми агостраховання долучилися приватні страхові компанії – вони взяли за реалізацію страхових полісів. Нині у секторі працюють 16 страхових компаній [3].

Водночас вони надають консультації, реалізують освітні програми, інформують фермерів про умови придбання страхових полісів, їх особливості щодо кожної сільгоспкультури тощо. У разі настання страхових випадків компанії виконують оцінку збитку та виплачують відшкодування.

Оцінюючи ефективність американської програми, місцеві аграрії підкреслюють, що основна причина її успіху – достатньо високі субсидії виробникам. Агостраховання в США підтримує баланс інтересів усіх сторін: аграріям він гарантує надходження коштів, банкірам – повернення кредитів, взятих на сільськогосподарські потреби, державі – економічний добробут.

Отже, агостраховання має стати не лише джерелом відшкодування збитків, але й джерелом накопичень фінансових ресурсів держави, для використання мобілізованих коштів на воєнні потреби та відновлення економіки. Саме тому необхідно страхувати посіви сільськогосподарських культур (техніку, тварин) від воєнних ризиків. Якщо раніше загибель (втрата, пошкодження) застрахованого майна внаслідок впливу ядерної енергії, техногенних аварій, будь-якого забруднення або зараження навколишнього середовища; військових дій, маневрів або здійснення інших військових заходів; вилучення або знищення застрахованого майна за розпорядженням органів державної влади не вважалось страховим випадком, нині має стати основним страховим ризиком, від якого слід страхувати майно (сільськогосподарську техніку, продукцію і тварин), життя і здоров'я людей.

Список використаних джерел

1. Качмар О. Як забезпечити посівну під час війни? URL : <https://vkr.ua/publication/yak-zabezpechiti-posivnu-pid-chas-viyni>
2. Родлер С. В Україні стартувала посівна кампанія. URL : <https://zn.ua/ukr/ariculture/paljanitsja-do-peremohi.html>
3. Горда О. Агостраховання: американський досвід. Агробізнес сьогодні. URL : <http://agro-business.com.ua/agro/ahrostrakhuvannia/item/10327-ahrostrakhuvannia-amerykanskyi-dosvid.html>